

Sygn. akt I ACa 661/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kaźmierska (spr.)
Sędziowie:	SSA Dariusz Rystał SSA Halina Zarzeczna
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad

przeciwko Gminie K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 22 marca 2011 r., sygn. akt I C 914/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanej Gminy K. na rzecz powoda Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad kwotę 279 311,78 zł (dwieście siedemdziesiąt dziewięć tysięcy trzysta jedna złota siedemdziesiąt groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lutego 2010 r.;

2. zasądza od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7 200 zł (siedem tysięcy dwieście) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

II. zasądza od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym oraz kasacyjnym;

III. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 27 932 zł (dwadzieścia siedem tysięcy dziewięćset trzydzieści dwa) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

H. Zarzeczna W. Kaźmierska D. Rystał

Sygn. akt I ACa 661/12

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa reprezentowany przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad wniósł przeciwko Gminie K. o zapłatę kwoty 279 311,78 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2010 roku.

W uzasadnieniu podniósł, że Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w S. poniosła w okresie styczeń - grudzień 2009 roku koszty oświetlenia węzła M., mimo, że węzeł ten znajduje się na terenie Gminy K. i pomimo kierowanych do Gminy wniosków i wezwań o przejęcie obowiązku finansowania kosztów oświetlenia węzła oraz zapłaty poniesionych już z tego tytułu wydatków. Obowiązek płatniczy Gminy powód oparł na art. 18 ust. 1 pkt 3 z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne, wskazując, że oświetlenie dróg należy do zadań Gminy bez względu na posiadany tytuł własności do urządzenia oświetlenia ulicznego. Na realizację zadań własnych Gminy, w tym takich jak i oświetlenie dróg, przysługują pozwanej dochody określone w ustawie z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu, poza zarzutem braku legitymacji czynnej powoda, wskazała, że nie może być tak że każdy może w dowolnym miejscu postawić dowolne urządzenie świetlne, o dowolnej mocy, a obowiązkiem Gminy jest finansowanie pobranej przez nie energii elektrycznej, niezależnie jak duże będą to koszty. Pozwana podniosła, że wartość przedmiotu sporu, przekracza kwotę 170 292,67 złotych, przeznaczoną przez Gminę K. na oświetlenie w roku 2009 na terenie całej Gminy. Ponadto, w jej ocenie wyznacznikiem zadań własnych gminy jest także art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, nakazujący przy rozpatrywaniu czy mamy do czynienia z zadaniem własnym gminy wykazać że ma ono na celu zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W tym zakresie zarzuciła, że oświetlenie węzła M. nie ma nic wspólnego z potrzebami mieszkańców Gminy, albowiem ze względu na jego położenie oświetlenie drogi służy jedynie potrzebom kierowców korzystających z drogi. Wywodziła, że skoro obowiązek Gminy utrzymywania oświetlenia, istniał z mocy prawa to niezrozumiałe jest dlaczego powód oczekiwał od Gminy podpisania porozumienia oraz dlaczego zawarł i przez rok wykonywał umowę z przedsiębiorstwem energetycznym na oświetlenie węzła. W ocenie pozwanej podstawą prawną dochodzonego roszczenia nie mogło być także świadczenie nienależne, albowiem powód finansował oświetlenie wiedząc, że nie jest do tego zobowiązany. Z ostrożności procesowej Gmina podniosła, że powód nie wykazał związku faktur z oświetleniem węzła ani też ilości oraz mocy punktów świetlnych.

Wyrokiem z 22 marca 2011 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7 200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że na trasie S. - S. wybudowano krajową drogę ekspresową numer (...) Niniejsza droga obejmuje między innymi węzeł M.. Wraz z budową drogi podjęto się również budowy oświetlenia drogowego. Przedmiotowa droga krajowa, jak również pas drogowy węzła M. stanowi własność Skarbu Państwa, zaś jego zarządcą jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. W dniu 20 lipca 2007 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w S. zawarła z (...) spółką akcyjną umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji. Na podstawie niniejszej umowy (...) spółka akcyjna zobowiązała się dostarczać Odbiorcy - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddziałowi w S. energię do oświetlenia węzła drogowego drogi nr (...) K. - M.. Rozliczenie między stronami miało się odbywać na podstawie „Taryfy” oraz odczytów układu pomiarowo - rozliczeniowego. Pismem z dnia 7 listopada 2008 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w S. poinformowała Gminę K., że z dniem 1 stycznia 2009 roku planuje przekazać Gminie obowiązek finansowania kosztów oświetlenia węzła M., zlokalizowanego w ciągu drogi krajowej nr (...). Wskazano, że przekazanie instalacji odbędzie się nieodpłatnie na podstawie protokołu przekazania urządzeń na rzecz Gminy. W odpowiedzi na niniejsze pismo Wójt

Gminy K., jak ustalił Sąd Okręgowy, zaznaczył, iż Gmina jest gotowa finansować koszty oświetlenia drogi publicznej, jednak biorąc pod uwagę ilość punktów świetlnych na węźle M., koszt finansowania tylko tego odcinka może stanowić zbyt duże obciążenie dla budżetu Gminy. Z kolei w piśmie z dnia 24 kwietnia 2009 roku pozwana zaznaczyła, iż droga krajowa nr (...) na odcinku S. - S. jest projektowana i rozbudowywana w standardzie drogi ekspresowej w związku z powyższym finansowanie oświetlenia w jej ciągu nie leży w kompetencjach Gminy K.. W dniu 2 września 2009r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w S. przesłała pozwanej poprawiony projekt porozumienia w sprawie utrzymania oświetlenia drogowego w rejonie węzła M. oraz odpis umowy z dnia 20 lipca 2007 roku zawartej przez powódkę z przedsiębiorstwem (...) spółką akcyjną. Pomimo tego do porozumienia nie doszło. W dniu 15 września 2009 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 232 717,31 złotych tytułem zwrotu kosztów finansowania oświetlenia na węźle M. za okres od stycznia do sierpnia 2009 roku. W odpowiedzi na powyższe wezwanie pozwana wskazała, iż nie widzi podstaw do wniesienia opłaty, o której mowa w niniejszym piśmie. Następnie pismem z dnia 18 stycznia 2010 roku powód wystosował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 279.311,78 złotych obejmującej zwrot kosztów finansowania oświetlenia na węźle M. za okres od stycznia do grudnia 2009 roku w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania, jednakże bezskutecznie. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w S. poniosła w okresie od stycznia do grudnia 2009 roku koszty oświetlenia węzła M. w wysokości 279 311,78 złotych. Czyniąc powyższe ustalenia Sąd rozważył, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, mimo że strona powodowa posiadała legitymację czynną w procesie. Biorąc pod uwagę art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych Sąd ustalił, że drogi krajowe, w tym drogi ekspresowe stanowią własność Skarbu Państwa. Zarządcą takich dróg, co wynika z art. 19 ustawy o drogach publicznych, jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, do którego zadań należy także finansowanie oświetlenia drogi. Skoro zaś w tej sprawie nie budziło wątpliwości, iż to pozwany Skarb Państwa jest właścicielem drogi ekspresowej nr (...) na trasie S. – S., obejmującej między innymi węzeł M., a zarządcą działająca w imieniu Skarbu Państwa Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, to koszt oświetlenia powinna ponosić powódka. Ponadto, analizując art. 18 Prawa energetycznego Sąd pierwszej instancji ustalił, że droga krajowa numer (...) w obrębie Gminy K. jest drogą ekspresową, co wyłącza energetyczne obowiązki Gminy określone w tym przepisie. Dodatkowo, Sąd Okręgowy wywiódł brak obowiązku ponoszenia kosztów oświetlenia dróg krajowych z art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym, albowiem sprawami własnymi gminy są jedynie sprawy dróg gminnych, a nie krajowych. Ponadto, oświetlenie drogi krajowej nie spełnia wymogu zadania własnego gminy z tego powodu, że nie jest przedsięwzięciem lokalnym w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Wynikające z tego przepisu domniemanie właściwości gminy we wszystkich sprawach publicznych nie stanowi wystarczającej podstawy do podejmowania jakichkolwiek działań i nie upoważnia gminy do samodzielnego kreowania spraw publicznych o znaczeniu lokalnym. Przejęcie zadań pomiędzy stronami mogłoby się odbyć na zasadzie porozumienia opisanego w ustawie o samorządzie gminnym lub art. 19 ust. 4 ustawy o drogach publicznych. Sąd uznał, że próba przekazania pozwanej infrastruktury oświetleniowej stanowiła nieskuteczną próbę zawarcia takiego porozumienia. Dodatkowo Sąd miał na uwadze, że mocą art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, a oświetlenie węzła M. wymogu tego nie spełnia, bo znajduje się na uboczu miejscowości i służy jedynie korzystającym z drogi ekspresowej. O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 kodeksu postępowania cywilnego zwanego dalej k.p.c. (k. 132-141).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód i zarzucił mu naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez nierozpoznanie jej istoty, a także art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że droga krajowa Nr (...) na odcinku przebiegającym przez Gminę K. (Węzeł M.) jest drogą ekspresową, a także naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci: art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 j.t. ze zm.) w zw. z art. 2a ust. 1 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 19, poz. 115 j.t. ze zm.), a także w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 j.t. ze zm.) poprzez przyjęcie, że finansowanie oświetlenia drogi krajowej nr (...) znajdującej się na terenie Gminy K. nie było zadaniem własnym tej gminy, oraz że obowiązek ten spoczywał na zarządcy drogi - Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad. Powołując się na powyższe zarzuty wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych

lub ewentualnie o zmianę w całości powyższego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zarzucił, że Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie wyabstrahował żadnego przepisu materialnego prawa cywilnego konstruującego przesłanki, których wypełnienie bądź niewypełnienie decydowałyby o zasadności powództwa, względnie przemawiało by za jego oddaleniem. Podniósł, że Sąd całkowicie pominął treść art. 18 Prawa energetycznego nakładającego na gminy realizację określonych zadań z zakresu zaopatrzenia w energię elektryczną. Norma wysłowiona w art. 18 Prawa energetycznego, stanowiąca element podstawy materialnej żądania w niniejszej sprawie nie została przez Sąd I instancji w ogóle rozważona, co miało wpływ na wynik postępowania. Skarżący zaprzeczył, aby droga krajowa nr (...) w granicach administracyjnych Gminy K. (Węzeł M.) stanowiła drogę ekspresową. W ocenie skarżącego, nie znajdowały żadnego uzasadnienia wywody Sądu I instancji ograniczające zadania własne gminy w zakresie partycypacji w kosztach oświetlenia dróg, wyłącznie do dróg gminnych. Przywołany w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia katalog zadań własnych gminy, określony w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym nie ma charakteru zamkniętego. Jednocześnie podniósł, że normatywna treść art. 18 ust. 1 Prawa energetycznego nie pozostawia wątpliwości, że zadania gminy określone w tym przepisie mają charakter zadań własnych. Skarżący podkreślił, że nawet gdyby uznać za właściwe ustalenia Sądu I instancji dotyczące okoliczności, że droga krajowa nr (...) na odcinku Węzła M. ma charakter drogi ekspresowej, to w dalszym ciągu nie jest uprawniony wniosek, iż zastosowania w realiach niniejszej sprawy nie znajdzie art. 18 ust. 1 pkt 2 i 3 Prawa energetycznego.

Odpowiedź na apelację złożyła pozwana wnosząc o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem z 13 lipca 2011 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5 400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny, odmiennie niż Sąd Okręgowy uznał, że na pozwanej Gminie ciąży ustawowy obowiązek finansowania oświetlenia węzła M. wynikający z art. 18 ustawy Prawo energetyczne. Wskazał, że w stanie prawnym obowiązującym od dnia 1 stycznia 2004 r. tj. od daty wejścia w życie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 203, poz. 1966), którą zmieniono art. 18 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3, a uchylono art. 18 ust. 3a i 4 ustawy Prawo energetyczne, został zmieniony zakres zadań własnych Gminy. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy Prawo energetyczne do zadań własnych Gminy należy między innymi planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy oraz finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na jej terenie. Nie jest natomiast zadaniem własnym gminy planowanie i finansowanie oświetlenia autostrad i dróg ekspresowych w rozumieniu przepisów o autostradach płatnych (ustęp 3). Ponieważ przejazd drogą ekspresową nr (...) i węzeł M. nie był odpłatny, zatem droga ta nie mieściła się w pojęciu drogi ekspresowej w rozumieniu tego przepisu. Ponadto w okresie objętym pozwem droga ta nie spełniała kryteriów drogi ekspresowej. Tym samym pozwana nie była zwolniona z ustawowego obowiązku finansowania oświetlenia węzła M..

Sąd Apelacyjny uznał, że podstawą odpowiedzialności pozwanej są przepisy art. 752 i n. k.c. Zarządca drogi, nie będąc ani upoważniony, ani zobowiązany do działania na rzecz pozwanej, poprzez zawarcie we własnym imieniu umowy o dostawę energii elektrycznej do węzła M., spełniając ustawowy obowiązek Gminy działał w jej interesie, a zatem zastosowanie mają przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Jednakże, w świetle art. 754 k.c. nie może on żądać zwrotu wydatków na oświetlenie węzła w 2009 r., skoro zostały dokonane wbrew woli pozwanej, która w piśmie z dnia 4 grudnia 2008 r. zakwestionowała możliwość przejęcia sieci i finansowania oświetlenia. Sąd ten stwierdził również, iż gdyby instytucja prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia nie miała zastosowania z uwagi na brak zamiaru przysporzenia korzyści cywilnej pozwanej, to także instytucja bezpodstawnego wzbogacenia nie może doprowadzić do uwzględnienia powództwa, bowiem powódka zaprzeczała, by art. 411 k.c. miał w tej sprawie zastosowanie, a nadto zgodnie z treścią tego przepisu nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełniający je wiedział, że nie jest do niego zobowiązany. Stwierdził nadto, że strona powodowa nie wskazała podstawy prawnej dochodzonego roszczenia, także na etapie postępowania apelacyjnego. Wbrew sugestiom skarżącego podstawą tą nie może być art. 18 Prawa

energetycznego, bo wskazuje on na obowiązek gminy, natomiast nie stanowi podstawy do żądania zwrotu świadczenia spełnionego za nią przez osobę trzecią.

Wyrokiem z 19 lipca 2012 r. Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu skargi kasacyjnej powoda, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że w sprawie niniejszej Sąd Apelacyjny prawidłowo zakwalifikował wskazany przez powoda stan faktyczny jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia. Zasadnie natomiast zarzący naruszenie art. 754 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. Artykuł 754 k.c. uzależnia utratę prawa powoda do żądania zwrotu wydatków od oceny zgodności woli osoby zainteresowanej z ustawą lub zasadami współżycia społecznego. Brak jest natomiast w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywów takiej oceny, a zwłaszcza w kontekście obowiązku ustawowego nałożonego na pozwaną w art. 18 ust. 1 i 3 ustawy Prawo energetyczne oraz okoliczności podniesionych przez pozwaną. Konsekwencją był brak możliwości dokonania kontroli kasacyjnej prawidłowości rozstrzygnięcia w tym zakresie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Ponownie rozpoznając sprawę na skutek uchylenia poprzedniego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zważyć należało, że zgodnie z art. 386 § 6 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego wiążą sąd, któremu sprawa została przekazana.

Uchylając wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 13 lipca 2011 r., Sąd Najwyższy podzielił ocenę prawną zaprezentowaną przez Sąd Apelacyjny co do kwalifikacji okoliczności faktycznych stanowiących podstawę pozwu, jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia.

W pierwszej kolejności, Sąd Apelacyjny w ślad za zaakceptowanym w tym zakresie przez Sąd Najwyższy stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w składzie orzekającym 13 lipca 2011 r., wskazuje, że słusznie powód zarzącał pominięcie w rozważaniach prawnych Sądu pierwszej instancji art. 18 ustawy Prawo energetyczne. Wedle brzmienia tego przepisu, zadaniem własnym gminy nie są planowanie i finansowanie oświetlenia względem autostrad i dróg ekspresowych w rozumieniu przepisów o autostradach płatnych. Choć ustawa z 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym nie definiuje tych pojęć, oczywistym jest, że w rozumieniu tej ustawy chodzi o takie drogi, za przejazd którymi pobierane są opłaty. Niewątpliwie zaś, co było okolicznością w tej sprawie niesporną, przejazd drogą numer (...) - węzeł M. odpłatny nie był, a zatem droga ta nie mieściła się w pojęciu drogi ekspresowej w rozumieniu art. 18 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne. Niezależnie od powyższego, w okresie spornym za jaki powódka dochodzi zapłaty, droga ta - wbrew wywiodom Sądu I instancji - nie spełniała wymogów drogi ekspresowej. Tym bardziej nie spełniała, i w założeniu inwestora nie ma spełniać, charakteru płatnej drogi ekspresowej, co wyłączałoby koszt jej oświetlenia z zadań własnych gminy. Ustalenie takie płynie z analizy sprawy, gdzie do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd pierwszej instancji okoliczność ta pozostawała pomiędzy stronami niesporna, a nadto z korespondencji stron z okresu objętego rozstrzygnięciem (pismo pozwanej z 24 kwietnia 2009 roku, powódki z dnia 4 maja 2009 roku), że droga numer (...) była rozbudowywana w standardzie drogi ekspresowej i docelowo miała się nią stać, ale w okresie objętym rozstrzygnięciem taką drogą nie była, a tym bardziej nie była budowana i eksploatowana jako płatna droga ekspresowa. Tym samym zaś pozwana nie została zwolniona z ustawowego obowiązku finansowania oświetlenia dróg publicznych na swoim obszarze własności w ramach jej zadań własnych, bo obowiązek ten literalnie wynikał z art. 18 ust. 1 pkt 3) ustawy Prawo energetyczne. Zdaniem Sądu Apelacyjnego przy tym, wbrew odmiennemu zapatrywaniu Sądu pierwszej instancji, przedmiotowe zadanie ma znaczenie lokalne mimo tego, że jest położone na uboczu gminy K., bo jak zeznał A. K., umiejscowienie drogi krajowej wyprowadziło z miejscowości gminnych ruch tranzytowy (k. 125). Ponadto, trudno wobec brzmienia art. 18 ustawy Prawo energetyczne, jedynie na podstawie art.

7 ustawy o samorządzie gminnym wyłączać obowiązki energetyczne Gminy, skoro art. 7 w żadnej mierze się do niech nie odnosi i nie reguluje zadań własnych samorządu w sposób wyczerpujący. Zaprezentowana argumentacja prowadzi do konstatacji, że to obowiązkiem pozwanej było dysponować infrastrukturą oświetleniową i ponoszenie kosztów oświetlenia na drodze numer (...) w obrębie wężła M..

W rozważanej sprawie Skarb Państwa ponosił koszty oświetlenia drogi w sytuacji gdy po jego stronie nie istniał jakikolwiek obowiązek prawny w tym zakresie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zastosowanie w sprawie znajdują przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Podkreślenia wymaga, że owe przepisy znajdują zastosowanie także wtedy, gdy prowadzącego nic nie upoważnia, ani nic nie zobowiązuje, do działania na rzecz osoby zainteresowanej (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2005 roku w sprawie za sygn. akt IV CK 784/04, LEX nr 183613).

Analiza stanu faktycznego rozstrzyganej sprawy prowadzi do konstatacji, że wydatki powódki za okres styczeń – grudzień 2009 roku podjęte zostały wbrew woli pozwanej, o czym jak wynika z pisma z 4 grudnia 2008 roku powódka wiedziała. Gmina K. zakwestionowała wówczas możliwość przejęcia sieci elektroenergetycznej oraz koszty finansowania oświetlenia odcinka drogi numer (...) - wężła M. co, jak wskazała, może stanowić zbyt duże obciążenie dla jej budżetu. Od tej chwili (10 grudnia 2008 roku) powódka nie powinna była podejmować jakichkolwiek czynności wchodzących w zakres działania Gminy. Tymczasem w sprawie żądała zwrotu wydatków poniesionych po tej dacie, a więc za okres od stycznia do grudnia 2009 roku. Zważyć jednakże należało, że zgodnie z art. 754 k.c. kto prowadzi cudzą sprawę wbrew wiadomej mu woli osoby, której sprawę prowadzi, nie może żądać zwrotu poniesionych wydatków i odpowiedzialny jest za szkodę, chyba że wola tej osoby sprzeciwia się ustawie lub zasadom współzycia społecznego. Z powyższego przepisu wywieść należy, że żądanie w takiej sytuacji zwrotu poniesionych wydatków jest uzasadnione, jeżeli ta wola sprzeciwia się ustawie lub zasadom współzycia społecznego. Z taką zaś sytuacją, w ocenie Sądu Apelacyjnego, mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Odmowa bowiem pokrycia wydatków w sytuacji istnienia obowiązku ustawowego w tym zakresie, świadczy o tym, iż wolą taką należy uznać za sprzeczną z ustawą w rozumieniu art. 754 k.c. in fine. Jak wynika z przedstawionych powyżej rozważań wola pozwanej Gminy co do pokrycia wydatków na oświetlenie sprzeciwiała się treści art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo energetyczne, na co wskazywał także Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 lipca 2012 r., a zatem pozostawała w sprzeczności z ustawą nakładającą na Gminę obowiązki z tego przepisu wynikające, wedle którego do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia min w energię elektryczną należy finansowanie ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy.

Niezależnie od powyższego, wolę pozwanej Gminy uznać należało również ze sprzeczną z zasadami współzycia społecznego. Zauważyć należy, iż początkowo pozwana Gmina nie kwestionowała w korespondencji z powódką obowiązku finansowania oświetlenia dróg publicznych, wskazując jedynie na nadmierne koszty z tym związane, gdy tymczasem na realizację zadań własnych gminie przysługują odpowiednie subwencje. Istotne jest, iż o realizacji inwestycji drogowej Gmina wiedziała i - jak stwierdził przesłuchanych w sprawie Wójt pozwanej Gminy – inwestycja ta z punktu widzenia interesów mieszkańców była korzystna, bowiem wyprowadziła z siedziby Gminy ruch tranzytowy. Trudno w tej sytuacji uznać również, aby pozwana Gmina była zaskoczona obowiązkiem pokrycia wydatków na oświetlenie i nie mogła wcześniej zaplanować wydatkowania na powyższy cel. Podkreślić przy tym należy, iż pozwana nie zaoferowała takiego materiału dowodowego, na podstawie którego możliwe byłoby zakwestionowanie wysokości dochodzonego przez powódkę zwrotu. Samo gołosłowne kwestionowanie liczby lamp, ich lokalizacji, zastosowanej technologii oświetlenia i inne ocenić należało jako chybione. Pozwana także, nawet już po uchyleniu wyroku Sądu Apelacyjnego przez Sąd Najwyższy nie wskazywała na żadne okoliczności, które chociażby w jej ocenie mogły wskazywać, a tym samym stanowić przedmiot oceny przy rozstrzygnięciu, na zasadność stosowania zasad współzycia społecznego przy rozstrzygnięciu o zgłoszonym żądaniu powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 279 311,78 zł, z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lutego 2010 r. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 w zw. z art. 455 k.c. uznając, że świadczenie stało się wymagalne najpóźniej z chwilą wezwania do zapłaty. To zaś nastąpiło 26 stycznia 2010 r. (k.24).

Konsekwencją powyższej zmiany była również zmiana rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W związku z tym, iż powód wygrał postępowanie w całości należał mu się zwrot poniesionych kosztów zastępstwa procesowego w stawce minimalnej. Koszty te należało zasądzić od pozwanej na rzecz reprezentującej Skarb Państwa Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa stosownie do art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. nr 169, poz. 1417 ze zm.) w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).

W punkcie II Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego oraz kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 i 3 w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa oraz § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r.

W punkcie III Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążając pozwaną kosztami sądowymi, od których uiszczenia powód był ustawowo zwolniony.